

Ringsaker kommune
Pb 13
2381 BRUMUNDDAL

Saksbehandler, innvalgstelefon
Magne Djup, 62 55 10 77

Svar på søknad om forlengelse av båndlegging – kommunedelplan Sørli - Brumunddal – Ringsaker kommune

Vi viser til kommunens oversendelse i brev av 24.11.2020 med vedlegg, samt digitalt møte om saken den 10.12.2020.

Kort om saken

I kommunedelplan (KDP) for dobbeltsporet jernbane Sørli-Brumunddal, som ble vedtatt av Ringsaker kommunestyre i sak 110/2016, er areal for fremtidig dobbeltspor båndlagt. Båndleggingen er i utgangspunktet tidsbegrenset til fire år fra planens ikrafttredelsesdato (21.12.2016).

Bane NOR SF har i brev datert 29.9.2020 til kommunen bedt kommunen søke Statsforvalteren i Innlandet om å få forlenget båndleggingen i ytterligere fire år i påvente av videre planlegging etter plan- og bygningsloven. Ringsaker kommune behandlet saken i møte den 18.10.2020, og fattet følgende vedtak i k. sak 62/2020:

- «1. Ringsaker kommune slutter seg til Bane Nors ønske om å forlenge båndleggingen for kommunedelplan for dobbeltsporet jernbane Sørli-Brumunddal på strekningen Jessnes-Brumunddal, jf. vedlegg 3, med fire år.
2. Det søkes Fylkesmannen i Innlandet om å forlenge båndleggingen for kommunedelplan for dobbeltsporet jernbane Sørli-Brumunddal på strekningen Jessnes-Brumunddal, jf. vedlegg 3, med fire år.»

Statsforvalterens vurdering:

Formelle forhold

I plan- og bygningsloven § 11-8 bokstav d) fremgår at hensynsone båndlegging i påvente av reguleringsplan er tidsbegrenset til 4 år, men kan etter søknad til departementet forlenges med 4 år.

Statsforvalteren er delegert myndighet fra departementet til å behandle slike søknader. Det vises her til rundskriv T-6/96 *Overføring av myndighet etter plan- og bygningsloven*.

Statsforvalteren konstaterer at Bane NOR med bakgrunn i gjeldende NTP ikke har hatt grunnlag til å starte reguleringsplanarbeidet for Jessnes-Brumunddal i løpet av inneværende båndleggingsperiode.

Videre konstateres at søknaden er vedtatt av kommunestyret og sendt før fire-årsfristen gikk ut. De formelle vilkår for å behandle søknaden er således oppfylt.

Rettslig grunnlag for vurdering

Det følger ikke av loven selv i hvilke tilfeller en båndlegging som nevnt kan forlenges.

Lovforarbeidene gir heller ingen vesentlige føringer utover at det må være behov for nødvendig arealbruksstyring i perioden frem til vedtak foreligger. I KMDs veileder T-1491 «Kommuneplanens arealdel», kommer frem at båndleggingen kan forlenges «dersom oppfølgingen er forsinket på grunn av forhold som ikke skyldes kommunen, og det ellers er sterke samfunnsmessige grunner for å opprettholde den midlertidige båndleggingen.»

Statsforvalteren anser det klart at forsinkelsen her ikke skyldes kommunen. Samtidig anser vi det å videreføre båndleggingen som viktig for å unngå at det settes i gang andre utbyggingstiltak som vil fordyre og vanskeliggjøre framføring av dobbeltspor på strekningen. En utbygging med dobbeltspor er svært kostnadskrevende, og statens utgifter bør så langt mulig begrenses. Dette slik at de midler som avsettes går til jernbanetiltaket og ikke økte merutgifter i form av innløsning/ ekspropriasjon av tiltak innenfor avsatt korridor i KDP. Det foreligger derfor klare samfunnsøkonomiske grunner for å opprettholde den midlertidige båndleggingen.

På den annen side må det i vurderingen ses hen til forutberegnelighet og de ulempene en videre båndlegging påfører grunneiere og andre berørte. Det må også sees hen til sannsynligheten for at reguleringsarbeid vil bli igangsatt innenfor en ny fire-årsperiode.

Ulemper

Av kommunens søknad fremgår at båndleggingssonen som er vist i KDP Sørli-Brumunddal er bred i forhold til behovet for arealbeslag ved utbygging. Flere husstander og næringsdrivende, særlig i Brumunddal, men også på Jessnes, berøres av båndleggingen. Den skaper usikkerhet og begrensninger i forhold til forvaltning, utvikling og eventuelt salg av eiendommene. Å forlenge båndleggingen i ytterligere fire år forverrer denne situasjonen.

Når det gjelder ulemper, mener kommunen at Bane Nor må ha en løsningsorientert håndtering av søknader om tiltak som berøres av båndleggingen. Man forventer «at Bane Nor strekker seg så langt som mulig i konkrete enkeltsaker for å imøtekomme eiendomsbesitternes ønsker for utvikling av eiendommene.

Slik Statsforvalteren ser det kan dette bare i begrenset grad være relevant i vår vurdering. Dette da slike søknader må vurderes konkret ut fra hvilke tiltak det er snakk om og hvor de ønskes plassert innenfor båndlagt korridor. I en beslutning om videreføring av båndleggingen kan Statsforvalteren uansett ikke legge noen føringer for behandling av evt. dispensasjonssøknader som nevnt.

Sannsynlighet

Videre utbygging av ytre IC gjennom Ringsaker fram til Lillehammer avhenger blant annet av videre planlegging. Vi oppfatter at vedtatt reguleringsplan er grunnlaget for å få investeringsmidler til videre prosjektering og bygging. De foreliggende politiske signaler tilsier at videre utbygging av dobbeltsporet jernbane på Intercity-strekningene, på mellomlang sikt blir begrenset til strekninger mellom byer, og ikke gjennom byer. Videre kan prioriteringene på kort sikt bli begrenset til de deler av strekninger mellom byer som gir mest nytte for togtrafikken.

I brevet fra Bane NOR opplyses at Nasjonal transportplan 2022-2033, som skal behandles i Stortinget før sommeren 2021, vil avgjøre hvilke strekninger som blir prioritert i den første perioden. I Jernbanedirektoratets og Bane NORs felles innspill til neste NTP i mars 2020, er en delstrekning på Jessnes-Brumunddal (Tjernli-Rudshøgda) fremhevet som en strekning med stor nytte for togtrafikken.

Statsforvalteren anser det dermed påregnelig at det innenfor en ny fire-årsperiode vil bli igangsatt detaljregulering innen KDP-området. Derimot er det noe mer tvilsomt om hele strekningen fra Jessnes til Brumunddal vil bli prioritert og dermed regulert samtidig.

Når det gjelder den videre planlegging mot Moelv/Lillehammer, konstaterer Statsforvalteren at Bane Nor sammen med Ringsaker kommune har startet arbeidet med KDP for dobbeltsporet jernbane Brumunddal-Moelv. Denne planen forventes vedtatt våren 2023.

Oppsummering og konklusjon

Statsforvalteren anser det tilstrekkelig sannsynliggjort at arbeid med reguleringsplan vil bli startet opp innenfor en ny fireårs-perioden. I hvert fall gjelder dette for deler av planområdet som inntil nå har vært båndlagt i KDP. Planarbeid for dobbeltsporet jernbane er av stor nasjonal, regional og lokal betydning, og vi anser at det er en klar overvekt av interesser som taler for videre båndlegging. Vi bemerker i denne sammenheng at båndlagt korridor i all hovedsak berører områder som er avsatt til LNF-formål i kommunedelplanen. Som kjent kan det i utgangspunktet her bare tillates tiltak som er forenlig med stedbunden næring.

For deler av strekningen, særlig nær Jessnes, vil imidlertid en videre båndlegging kunne legge begrensninger på annen ønsket arealutnyttelse, samtidig som det er usikkerhet om reguleringsplanarbeid for denne delen vil bli påbegynt i løpet av en ny båndleggingsperiode. Hensynet til berørte grunn- og rettighetshavere her, tilsier at man ikke forlenger båndleggingen dersom det er klart at et planarbeid heller ikke vil bli startet opp innenfor en ny periode. For øyeblikket er dette uavklart og de offentlige interesser tilsier at båndleggingen videreføres for hele delstrekningen regulert i KDP.

En båndlegging kunne tidligere forlenges med «inntil 4 år», men kan nå tilsynelatende bare forlenges med nye 4 år. Statsforvalteren må derfor treffe et vedtak som viderefører båndleggingen i nye 4 år.

Evt. omgjøring

Fordi det knytter seg vesentlig usikkerhet til den fremtidige utvikling av forhold som må anses som avgjørende for om vedtaket fullt ut kan bli stående, anses det her legitimt at Statsforvalteren tar forbehold om at saken kan måtte vurderes på ny.

Statsforvalteren forutsetter at Bane NOR gir oss tilbakemelding etter Stortingsbehandlingen av NTP om i hvilken grad det anses sannsynlig at reguleringsarbeid for hele delstrekningen vil starte opp innenfor ny båndleggingsperiode. Statsforvalteren vil på det grunnlag kunne behandle saken på nytt, og helt eller delvis omgjøre det vedtak som nå treffes.

Statsforvalterens vedtak:

Båndleggingsperioden for gjeldende Kommunedelplan for dobbeltsporet jernbane Sørli-Brumunddal i Ringsaker kommune, forlenges med fire år – fra 21.12.2020 til 21.12.2024.

Vedtaket er truffet med hjemmel i plan- og bygningsloven § 11-8 bokstav d) og gjeldende delegasjon.

Det følger av forvaltningsloven § 28, jf. plan- og bygningsloven § 1-9 og Rundskriv T-6/69, at dette vedtaket kan påklages til Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

Statsforvalteren gjør videre partene oppmerksom på at vedtaket helt eller delvis kan bli omgjort senere dette år. Vi viser her til forvaltningsloven § 35 siste ledd om omgjøringskompetanse der endringsadgang følger «av vedtaket selv».

Statsforvalteren legger til grunn at Bane NOR varsler berørte grunneiere og rettighetshavere om vårt vedtak, herunder orienterer om klageadgang.

Med hilsen

Anne Kathrine Fossum (e.f.)
Kommunal- og samordningsdirektør

Jo-Bjørner Haugen
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:
BANE NOR SF Postboks 4350 2308 HAMAR